

**Особливості викладання
зарубіжної літератури,
російської мови
та літератури
у 2018/2019 навчальному році**

Риба Олена Володимирівна,
*старший викладач кафедри суспільно-гуманітарної освіти
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»*

Типові освітні програми на 2018-2019н.р.

**5-9
клас**

За наказом МОН України
№ 405 від 20.04.2018

**10
клас**

За наказом МОН України
№ 408 від 20.04.2018

**11
клас**

За наказом МОН України
№ 406 від 20.04.2018

5-9 класи

Заклади загальної середньої освіти з навчанням болгарської, молдовської, російської мовами самостійно здійснюють розподіл навчального навантаження між мовою відповідної національної меншини та іноземною мовою, відображаючи це в навчальному плані закладу освіти.

Заклади загальної середньої освіти з навчанням мовою відповідної національної меншини для реалізації мовно-літературної освітньої галузі додатково можуть використовувати години варіативного складника

У класах з поглибленим вивченням окремих предметів мовою навчання може бути мова національної меншини, чи така мова може вивчатися як окремий предмет. У такому випадку, при розробленні робочих навчальних планів потрібно використовувати два варіанти навчальних планів. Наприклад, для класів з поглибленим вивченням окремих предметів з вивченням російської мови – таблиці 8 та 12 (в частині вивчення мови національної меншини); для класів з поглибленим вивченням математики та навчанням російською мовою – таблиці 8 та 4 (в частині вивчення мови національної меншини та «Літератури»).

10 клас

У закладах загальної середньої освіти з навчанням мовою національної меншини предмет «Мова і література корінного народу, національної меншини» може вивчатися як **інтегрований курс або як окремі предмети: «Мова корінного народу, національної меншини», «Література корінного народу, національної меншини»**. Наприклад, інтегрований курс “Російська мова та література” або “”Російська мова” “Російська література”

Мова і література національної меншини входить до базових предметів лише для закладів освіти з навчанням мовою національної меншини. В інших закладах освіти цей предмет може обиратися за потреби самим учнем за рахунок додаткових годин.

”

У закладах загальної середньої освіти з навчанням мовою національної меншини **обов'язковим є вивчення предмету “Зарубіжна література”**, незалежно від того, який курс було обрано: інтегрований курс «Мова і література корінного народу, національної меншини» або окремі предмети: «Мова корінного народу, національної меншини», «Література корінного народу, національної меншини». Наприклад, “Інтегрований курс “Молдовська мовата література”, “Зарубіжна література” або “Молдовська мова”, “Молдовська література”, “Зарубіжна література”

11 клас

У закладах загальної середньої освіти з навчанням мовою національної меншини мова національної меншини і література вивчається **як окремі предмети: «Російська мова», Інтегрований курс «Література (російська та зарубіжна)»**

У разі, якщо в закладі загальної середньої освіти відсутнє відповідне навчально-методичне, матеріально-технічне та кадрове забезпечення для впровадження певного профілю навчання, то у такому випадку використовується варіант навчального плану універсального профілю. Для шкіл з навчанням мовою національної меншини необхідно користуватися додатками 14-15.

Також, заклади освіти можуть самостійно скласти навчальні плани, використовуючи навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання з вивченням мови відповідної національної меншини (таблиця 4). Заклади з навчанням мовою національної меншини розробляють навчальні плани закладів освіти з профільним навчанням, використовуючи як зразок таблицю 16 та таблицю розподілу годин на окремі предмети за різними рівнями змісту освіти (таблиця 1).

**Викладання зарубіжної
літератури у 2018/2019нр**

У 2018-2019 навчальному році вивчення зарубіжної літератури в 5-9 класах здійснюватиметься за програмою: *Світова література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. - К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804 (електронний ресурс: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9-klas-2017.html>).*

У 10 класі - за новими навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

У 11 класі - за програмою, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки від 28.10.2010 № 1021, крім рівня стандарту та академічного рівня зі змінами 2016 року (електронний ресурс: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html> .

Навчальна та методична література із зарубіжної літератури, рекомендована МОН України, зазначена в Переліку навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, що розміщений на офіційному сайті МОН України, Інституту модернізації змісту освіти.

- Основою для календарно-тематичного планування уроків зарубіжної літератури є чинні програми. Учитель має право самотійно розподіляти години на текстуальне вивчення творів, розвиток мовлення, позакласне читання, ураховуючи визначену кількість годин на опрацювання конкретного розділу.

Твори зарубіжних письменників в курсі зарубіжної літератури вивчаються в українських перекладах. Для зіставлення можливе залучення перекладів, переспівів іншими мовами, якими володіють учні (англійською, німецькою, французькою тощо). За наявності необхідних умов бажаним є розгляд художніх текстів (у фрагментах або цілісно) мовами оригіналів. У такому разі предмет «Зарубіжна література» виконує додаткову функцію вдосконалення володіння учнями іноземними та іншими мовами.

Обов'язкова кількість видів контролю

5–9 класи

Класи	5		6		7		8		9	
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Семестри	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Контрольні роботи у формі: контрольного класного твору; виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання тощо)	–	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Уроки розвитку мовлення*	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)	2 (y+n)
Уроки позакласного читання	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5

Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури у 10 класі

<i>Семестри</i>	<i>I</i>	<i>II</i>	<i>I</i>	<i>II</i>
<i>Рівні</i>	<i>стандарту</i>		<i>профільний</i>	
Контрольні роботи у формі:	2	2	4	4
•контрольного класного твору*;	1	1	1	1
•виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1	1	3	3
Уроки розвитку мовлення**	2 (1у+1п; у межах текстуальног о вивчення)	2 (1у+1п; у межах текстуального вивчення)	3 (1у+2п)	3 (2у+1п)
Уроки позакласного читання	1	1	3	3
Перевірка зошитів	4	5	4	5

Обов'язкова кількість видів контролю із зарубіжної літератури в 11 класі

<i>Семестри</i>	I	II	I	II	I	II
	Рівень стандарту		Академ. рівень		Профільний рівень	
Контрольні роботи у формі:	2	2	3	3	4	4
•контрольного класного твору;	1	1	1	1	1	1
•виконання інших завдань (тестів, відповідей на запитання)	1	1	2	2	3	3
Уроки розвитку мовлення*	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	2 (у+п)	3 1у+2п	3 2у+1п
Уроки позакласного читання	1	1	1	1	2	2
Перевірка зошитів	4	5	4	5	4	5

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ

ЗРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА, 10 КЛАС

Алла СЛИВКА, вчитель зарубіжної літератури Білоцерківського НВО «Звитяга», Київська область

Усього – 34 (35) години:

текстуальне вивчення творів – 30 годин;

розвиток мовлення – 4 години (у межах годин на текстуальне вивчення);

позакласне читання – 2 години;

резервний час – 2 (3) години.

№	Зміст навчального матеріалу	Клас
1	І. ВСТУП. ОРИГІНАЛЬНА І ПЕРЕКЛАДНА ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНОМУ СВІТІ (1 год)	
	ІІ. ЗОЛОТІ СТОРІНКИ ДАЛЕКИХ ЕПОХ (7 год)	
2	Стародавня Греція. Етапи й шедеври античності (огляд). Гомер (приблизно VIII ст. до н. е.). «Одіссея» (1–2 уривки за вибором учителя). Міфологічні, пригодницькі й побутові елементи в «Одіссеї»	
3	Образ Одіссея. Засудження беззаконня, насильства, несправедливості та самовпевненості й марнославства	
4	Італія. Основні етапи і представники італійського Відродження, Данте Аліґ'єрі . Поема «Божественна комедія». Особливості композиції поеми та алегоричний зміст образів	
5	Концепція світу і людини. Роль Данте Аліґ'єрі в історії європейської культури	
6	Англія. Здобутки й представники епохи Ренесансу в Англії. Здобутки драматургії В. Шекспіра . Філософські та моральні проблеми в трагедії «Гамлет». Художній простір (Данське королівство як символ). Гамлет – вічний образ світової літератури	
7	Багатогранність шекспірівських характерів. Відкритість твору в часі, його рецепція та інтерпретації в наступні епохи Урок розвитку мовлення № 1 (усно). Диспут: «Щоб добрим бути, я обрав жорстокість...». Напам'ять В. Шекспір «Гамлет» (один із монологів Гамлета за вибором учителя)	
8	Контрольна робота № 1. «Золоті сторінки далеких епох» (доба античності, доба ренесансу): тестові завдання відкритого та закритого типів	

III. ПРОЗА Й ПОЕЗІЯ ПІЗЬНОГО РОМАНТИЗМУ ТА ПЕРЕХОДУ ДО РЕАЛІЗМУ ХІХ СТ. (6 год)

9	Німеччина. Аналіз контрольних робіт учнів. Специфіка переходу від романтизму до реалізму. Романтизм у Німеччині. Ернст Теодор Амадей Гофман «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер». Е. Т. А. Гофман як представник гротескної течії романтизму. Віхи мистецького шляху
10	Протиставлення філістерів та ентузіастів як провідний конфлікт творчості Е. Т. А. Гофмана. Особливості сюжету й композиції повісті «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер»
11	Гротескні образи. Викривальний зміст твору. Символіка
12	Росія. Школа «чистого мистецтва» в російській поезії. Лірика Ф. М. Тютчева та А. А. Фета (оглядово). Художня довершеність творів
13	США. Розвиток романтизму в США, видатні представники. Волт Вітмен «Листя трави» (1–2 уривки за вибором учителя). Вивчити напам'ять уривок (вибір учня)
14	Урок позакласного читання № 1. Гофман Е. Т. А. «Золотий горнець», «Лускунчик, або мишачий король»
15	Контрольна робота № 2. Урок розвитку мовлення № 2 (письмово). Контрольний твір за творчістю Е. Т. А. Гофмана, А. А. Фета, Ф. І Тютчева, В. Вітмена

IV. РОМАН ХІХ СТ. (6 год) (1–2 твори за вибором учителя)

16	Аналіз контрольних робіт учнів. Роман як жанр літератури, його формування і провідні ознаки. Різновиди роману ХІХ ст., національна своєрідність
17	Франція. Стендаль (Марі Анрі Бейль). «Червоне і чорне», його внесок у скарбницю психологічної прози ХІХ ст. Конфлікт молодого людини та суспільства в романі «Червоне і чорне»

18	Образ Жульєна Сореля. Зображення соціального середовища. Значення символіки у творі	
19	Жіночі образи у творі. Складання порівняльної характеристики пані де Реналь і Матильди де Ла-Моль	
20	Росія. Федір Михайлович Достоевський «Злочин і кара». Особливості індивідуального стилю письменника. Поліфонізм твору. Сюжет роману «Злочин і кара», зумовлений рухом свідомості головного героя	
21	«Теорія» Раскольнікова, її сутність. Біблійні мотиви у творах Достоевського. Поліфонізм твору	
22	Урок позакласного читання № 2. Ф. М. Достоевський. «Хлопчик у Христа на ялинці». Особливості індивідуального стилю письменника	
23	Урок розвитку мовлення № 3 (усно). Захист учнівських проєктів: «На мою думку, найкращою екранізацією серед романів XIX століття є...»	
24	Контрольна робота № 3 «Роман XIX століття»: тестові завдання закритої та відкритої форм	

V. ПЕРЕХІД ДО МОДЕРНІЗМУ. ВЗАЄМОДІЯ СИМВОЛІЗМУ Й ІМПРЕСІОНІЗМУ В ЛІРИЦІ (4 год)

25	Аналіз контрольних робіт учнів. Модернізм як літературно-мистецький напрям кінця XIX – початку XX ст. Течії раннього модернізму: символізм, імпресіонізм, неоромантизм	
26	Франція. Ш. Бодлер – пізній романтик і зачинатель модернізму. Збірка «Квіти зла» (загальна характеристика). Образи, символи, особливості поетичної мови у віршах Ш. Бодлера	
27	Поль Верлен. Естетичні погляди поета у вірші «Поетичне мистецтво». Зображення пейзажів природи і душі в «Осінній пісні». Сугестивність, музичність, живописність лірики. Вивчити напам'ять вірш (на вибір учня)	
28	Артюр Рембо. Художнє новаторство А. Рембо. Поєднання рид імпресіонізму й символізму в сонеті «Голосівки». Образ ліричного героя у вірші «Моя циганерія»	

VI. ДРАМАТУРГІЯ КІНЦЯ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТ. (3 год)

- 29 **Моріс Метерлінк** (1862–1942). «Синій птах».
М. Метерлінк як теоретик і практик «нової драми». Концепція символістського театру
- 30 Ідея одухотворення життя й відновлення втрачених зв'язків у драмі-феєрії «Синій птах». Особливості розвитку сюжету
- 31 Роль фантастики. Символіка образів. Трагування фіналу
- 32 **Урок розвитку мовлення № 4.**
Рівнорівнева контрольна робота № 4 «Особливості символістської поезії (символістської драми)» (письмово, на прикладі вивчених творів)

VII. СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА В ЮНАЦЬКОМУ ЧИТАННІ (2 год) (1-2 твори за вибором учителя та учнів)

- 33 Аналіз контрольних робіт учнів. **Ромен Гарі** (1914–1980). «Повітряні змії». Французький письменник єврейського походження (Роман Кацев), двічі лауреат Гонкурівської премії. Зображення Другої світової війни у творчості митця. Ідеї миру, людяності, порятунку духовних цінностей
- 34 **Мо Янь** – сучасний китайський письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури. «Геній» – історія талановитого юнака, який наполегливо шукає спосіб забезпечення людей від руйнівних землетрусів. Гуманістична сутність образу та духовна стійкість героя на шляху до мети. Зміни у сприйманні Цзян Дачжі однокласниками, вплив героя на пробудження їхньої свідомості. Міфологічні алюзії у творі
- 35 **Підсумки.**
Узагальнення і систематизація навчального матеріалу

**Щодо особливостей викладання
російської мови та літератури у
2018/2019нр**

**У 2018-2019 навчальному році вивчення російської мови
буде здійснюватися**

5-9 класи

«Російська мова» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою (укладачі: Голобородько Є. П., Озерова Н. Г., Михайловська Г.О., Статівка В. І., Давидюк Л. В., Викова К. І., Яновська Л. Г., Кошкіна Ж. О., 2013);

- «Російська мова» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (укладачі: Баландіна Н. Ф., Синиця І. А., Фролова Т. Я., Бойченко Л. А. - 2013);

- «Російська мова» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (початок вивчення з 5 класу) (укладачі: Курач Л. І., Корсаков В. О., Фідкевич О. Л., Гудзик І. П. - 2013)

(зі змінами, затвердженими наказом МОН
України від 07.06.2017 № 804)

10 клас

Інтегрований курс “Російська мова та література” для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою (укладачі: Курач Л.І., Фідкевич О.Л., Снірерьова В.В.)

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 № 1392) з урахуванням Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20. 04. 2011 № 462) і відповідно до положень «Концепції Нової української школи» (2016)

В **11 класах** навчальний процес здійснюється ще за попередніми стандартом, навчальними програмами та підручниками.

- **У 10 класі** навчальні предмети «Мова національної меншини» та інтегрований курс «Література» (національної меншини та зарубіжна) в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин за новим типовим навчальним планом на рівні стандарту (див. наказ МОН від 20.04 2018 № 408) трансформується **в інтегрований курс «Мова та література корінного народу або національної меншини»**.
- **Предмет «Зарубіжна література»** виокремлюється в окремий курс, який буде вивчатися за типовою навчальною програмою та підручником для закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. Однак, викладання предмету «Зарубіжна література» **здійснюватиметься мовою навчання закладу загальної середньої освіти (угорською, польською та ін.)** за підручниками, що будуть перекладені відповідною мовою національної меншини.

**Особливості викладання
інтегрованого курсу “Російська
мова та література”
10 клас**

Интеграция в контексте нового курса осуществляется не механическим соединением двух предметов, а предполагает их взаимодействие, основой которого является формирование общих для филологической сферы ключевых компетентностей

Интеграция осуществляется на понятийно-терминологическом уровне, коммуникативно-речевом и учебно-дидактическом.

принцип текстоцентризма

художественный текст – основа урока

комплексный анализ текста

*Композиционно-
содержательный
анализ текста*

*Стилистический
анализ текста*

*Типологический
анализ текста*

*Анализ отдельных
элементов текста
(фонетический,
морфемный и т.д.)*

*Анализ правописания
отдельных слов в тексте
и пунктуация в предложениях*

- На роботу з вдосконалення орфографічних і пунктуаційних навичок у програмі не виділяються окремі години: вона включена в системну роботу над текстом і реалізується за допомогою пояснення орфограм і пунктограм, їхнього розподілення, аналізу у ході виконання практичних вправ.

Твори, рекомендовані до вивчення, відбиралися з урахуванням близької сучасним учням проблематики, їх культурологічної і художньо-естетичної цінності. Твори російської літератури представлені в програмі на основі історико-літературного принципу, однак **учитель може аналізувати пропоновані твори в тому порядку, який співвідноситься з завданнями певної теми інтегрованого курсу російської мови і літератури. Самостійність вчителів і учнів у виборі творів не обмежується (у програмі надаються їх варіанти).** Учитель також може запропонувати учням для читання і аналізу твори, що не входить в програму. Розподіл годин у програмі, в тому числі і на текстуальне вивчення творів, є **орієнтовним.**

- Работа по формированию речевой компетентности проводится на каждом уроке. Однако учитель может выделять для этой работы отдельные уроки (конспектирование устного высказывания, ведение дискуссии, написание эссе и др)

- **Прийоми, методи та форми роботи** визначаються зазначеними вище завданнями курсу і його змістом. Зростає роль різноманітних видів самостійної роботи, таких, як складання плану, тез, конспекту, підготовка реферату, доповіді, створення анотацій, рецензій, самостійний аналіз тексту, цілеспрямовані виписки, аналітичне повідомлення на основі самостійного вивчення тексту (за планом, запропонованим вчителем, а потім за власним планом), творчі роботи в жанрі есе тощо

Особое внимание должно уделяться совершенствованию различных типов чтения.

Наиболее эффективные формы работы:

- Учебный диалог
- Ситуативный диалог
- Развернутые устные ответы на вопросы
- Выступления учащихся
- эссе

Важное место в процессе обучения занимает самостоятельная работа учащихся;

- Составление плана, тезисов, конспекта, аннотации, рецензии
- Самостоятельный анализ текста
- Целенаправленные выписки
- Творческие работы в жанре эссе и т.д.

На работу по совершенствованию орфографических и пунктуационных навыков в программе не выделяются отдельные часы: она включена в системную работу над текстом и реализуется посредством объяснения орфограмм и пунктограмм, выполнения практических упражнений.

Приведём примеры послетекстовых заданий, направленных на реализацию языковой линии.

1. Укажите слова, правописание которых могло бы вызвать у вас затруднение. Объясните их написание.

2. Какие предложения преобладают в тексте: простые или сложные? Как вы думаете, почему. Выпишите из текста три сложноподчинённых предложения. Объясните смысловые отношения между их частями. Как связаны между собой главные и придаточные части: с помощью союзов или союзных слов?

Каким образом представлены литературные тексты в учебнике?

Прежде всего ключевыми эпизодами произведения. Этот выбор мотивирован не только экономией учебного времени, учетом реальной учебной ситуации, но и современными образовательными технологиями, позволяющими прочитать художественное произведение в электронном виде, подбирая к ним иллюстрации, готовя обзоры языковых и литературных сайтов, создавая тематические презентации, работая над коллективным проектом, публикуя собственные тексты в социальных сетях)

КАЛЕНДАРНОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ УРОКОВ

ИНТЕГРИРОВАННЫЙ КУРС «РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА», 10 КЛАСС

Елена ФИДКЕВИЧ, старший научный сотрудник отдела обучения языкам национальных меньшинств и зарубежной литературе Института педагогики Национальной академии педагогических наук Украины, кандидат филологических наук;

Валентина СНЕГИРЕВА, старший научный сотрудник отдела обучения языкам национальных меньшинств и зарубежной литературе Института педагогики Национальной академии педагогических наук Украины, кандидат педагогических наук

Всего – 70 часов (2 часа в неделю):

речевая содержательная линия – 33 часа;

языковая содержательная линия – 7 часов;

литературная линия – 22 часа (текстуальное изучение, анализ и интерпретация произведений литературы);

обобщение и повторение в конце каждого периода обучения и в конце года – 3 часа;

контроль результатов учебно-познавательной деятельности учащихся – 5 часов.

№ П/П	СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО МАТЕРИАЛА	КЛАСС
I. ЯЗЫК И РЕЧЬ		
1	Язык и речь, их взаимосвязь. Язык как важнейшее средство человеческого общения, формирования и передачи мысли. Речь как процесс общения. Совершенствование умений отвечать на вопросы к учебному тексту, делать выписки из текста	
2	Основные функции языка и речи. Совершенствование выборочного чтения с целью выделения главных положений текста, составления кратких тезисов	
3	Особенности эстетической функции языка. Особенности раскрытия темы и основной мысли в поэтическом произведении. Совершенствование умений анализа поэтического текста	
4	Пересказ текста по самостоятельно составленному плану. Совершенствование умений подробного устного пересказа текста	

МЕНЮ	о языке как системе, её особенности по сравнению с системами из других областей научных /ровни и единицы языковой системы.	
5	Совершенствование критического чтения: определение новой и известной, основной и второстепенной информации в тексте. Составление вопросов к тексту с целью прояснения сложной для понимания информации, её уточнение	
6	Уровни и единицы языковой системы (продолжение). Особенности прозаической и поэтической речи. Роль языковых единиц в их организации (практически). Совершенствование умений выразительного чтения прозаических и поэтических текстов	
7	Разделы науки о языке: предмет изучения и основные понятия. Совершенствование изучающего чтения текста с целью последующего анализа и оценки фактов, умений составлять таблицу на основе текстовой информации	
8	Роль языковых единиц как средств художественной выразительности. Анализ средств художественной выразительности, определение их роли в раскрытии темы и основной мысли текста. Совершенствование выразительного чтения стихотворного текста с опорой на самостоятельно выполненную разметку его (ключевые слова, логические ударения, интонация)	
9	Речевая деятельность. Основные виды и формы речевой деятельности, их роль в развитии личности. Виды аудирования и чтения, их цель (обобщение). Совершенствование умений изучающего аудирования текста публицистического или художественного стиля с последующим выполнением тестовых заданий	
10	Монологическая и диалогическая речь. Полилог. Анализ монологов и диалогических реплик персонажей художественного произведения с целью раскрытия их характеров (на основе анализа отрывков из произведений писателей XIX века). Совершенствование чтения вслух стихотворных и прозаических текстов, содержащих диалогическую и монологическую речь без разметки и с опорой на самостоятельно выполненную разметку текста, умений выборочного аудирования	
11	Конспектирование устного высказывания. Исключение, обобщение и замена информации текста как основные приёмы конспектирования (повторение). Сокращение слов и словосочетаний в конспекте устного высказывания. Использование индивидуальных приёмов конспектирования. Совершенствование критического чтения с целью выяснения практического значения информации и составления краткой инструкции на её основе	
12	Составление краткого конспекта устного высказывания (лекции) о «золотом веке» русской литературы. Совершенствование устного пересказа текста по самостоятельно составленному краткому конспекту	
13	По страницам литературных произведений. А. Пушкин «Моцарт и Сальери». Комментирование и анализ текста маленькой трагедии в соответствии с предложенными заданиями (проблемными, характеристикой образов и др.)	
14	Дружба, зависть и предательство в пьесе. Авторское отношение к героям. Особенности жанра «маленькой трагедии». Обсуждение тем проектов	
15	Особенности жанра эссе. (Основная задача, стилевые особенности, «свободная композиция», жанровые разновидности). Сравнительная характеристика различных видов эссе. Значение эссе для развития самостоятельности мышления. Жанр эссе в социальных сетях. Совершенствование умений анализа композиции и содержания эссе	

^	МЕНЮ	к написанию эссе. Анализ основных правил создания эссе. Обсуждение основных критериев эссе. Выбор тем и обсуждение проблем, которые необходимо раскрыть в эссе. Формулировка тезисов, доказательств, подбор убедительных примеров, выводов
17		По страницам литературных произведений. Н. Гоголь «Портрет». Мотив «живого портрета» в повести, отразивший в себе дискуссии о жизни и искусстве, роли и ответственности художника, проблему героя времени. Чтение и анализ ключевых эпизодов. Участие в диалоге в соответствии с заданиями (характеристика персонажей, определение роли сюжетно-композиционных элементов – пейзажей, портретов, интерьеров)
18		Портрет ростовщика с живыми глазами как символ материального и бездуховного начала в мире. Мистицизм Гоголя, его представление о прекрасном в мире и в человеке (участие в дискуссии по вопросам и заданиям эвристического и проблемного характера)
19		Фантастические элементы в повести. Деталь. Выявление и комментирование гоголевских фраз и выражений, фантастических элементов; интерпретация художественных деталей повести, оценка интерпретации творчества Н. Гоголя в иллюстрациях к повести
20		Презентация проектов по творчеству А. Пушкина и Н. Гоголя. Совершенствование умений монологической речи (устное высказывание на основе произведений художественной литературы), умений представлять и анализировать результаты совместной работы
21		Контрольная работа. Написание эссе на морально-нравственную, общественно-значимую тему с использованием аргументов и доказательств из произведений художественной литературы. Совершенствование умений письменно высказывать и обосновывать свою точку зрения на заявленную проблему
22		Итоговое занятие. Обобщение и систематизация материала по теме «Язык и речь» (контрольные вопросы и задания). Совершенствование умений диалогической и монологической речи (развёрнутые ответы на вопросы); умений аудирования (слушание и восприятие текста с последующими тестовыми заданиями)
II. ТЕКСТ КАК ПРОДУКТ РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ		
23		Текст как продукт речевой деятельности. Основные признаки текста: завершённость, целостность, связность, информативность, коммуникативная направленность. Совершенствование умений составления краткого конспекта текста
24		Тема, основная мысль, проблематика текста. Особенности раскрытия проблематики в произведениях художественной литературы. Совершенствование умений анализа текста
25		Структура текста. Абзац как композиционная часть текста. Совершенствование умений составления плана текста (простого и сложного), выписок из текста

НО	ства связи предложений в частях текста и частей в тексте: повтор, использование синонимов, антонимов, однокоренных слов, местоимений и др. Совершенствование умений формулировать основные тезисы текста, кратко пересказывать текст	
26		
27	Различные информационные уровни текста. Подтекст. Подтекст в произведениях художественной литературы. Совершенствование умений выделения различных информационных уровней текста	
28	По страницам литературных произведений. А. Островский. «Бесприданница». Жизненная основа пьесы, типичность характеров, созданных драматургом. Тема «горячего сердца», любви и власти денег. Чтение и анализ ключевых сцен. Комментирование особенностей психологизма драмы	
29	Драматургический конфликт в пьесе. Протест против унижения человеческой личности. Трагический финал. Комментирование диалогов действующих лиц и ремарок, выявление подтекста в них	
30	Художественное своеобразие «Бесприданницы»: подтекст, психологизм, лиричность. Анализ стиля и языка пьесы, комментирование крылатых выражений А. Островского и их роли в раскрытии характеров героев, идейного содержания пьесы	
31	Типы речи: описание, повествование, рассуждение, их сочетание. Структура текста в зависимости от его типа. Совершенствование умений типологического анализа текста	
32	По страницам литературных произведений. Ф. Тютчев. Лирика. Философская глубина и гуманистическая основа лирики Ф. Тютчева. Изображение единства природы и внутреннего мира человека. Психологическая правда в раскрытии человеческих переживаний. Ритмическое своеобразие стиха Ф. Тютчева; богатство смысловых оттенков слова. Выразительное чтение и комментирование стихотворений	
33	По страницам литературных произведений. А. Фет. Лирика. А. Фет – тончайший лирик, певец родной природы. Жизнеутверждающее начало в стихотворениях о природе. Мастерство воплощения мимолётных настроений и переживаний. Богатство слуховых и зрительных впечатлений. Утончённо-чувственный психологизм любовной лирики. Гармония и музыкальность поэтической речи и способы их достижения. Выразительное чтение и комментирование стихотворений	
34	Анализ лирических стихотворений А. Фета и Ф. Тютчева. Рецензирование результатов анализа стихотворений одноклассниками	
35	Дискуссия. Отличительные признаки дискуссии. Особенности этапов подготовки, организации, проведения дискуссии. Использование правил речевой культуры в ходе дискуссии. Совершенствование диалогической речи во время обсуждения и постановки учебных задач, планирования совместной деятельности	
36	По страницам литературных произведений. Ф. Достоевский. «Подросток». Личность писателя и его взгляды на воспитание подрастающего поколения. Роман о юноше, который мечтает стать богатым, как Ротшильд. Представление результатов работы в группах	

37	Поиск «подростком» руководства к жизни. Анализ ключевых эпизодов первой части романа. Выявление и комментирование проблемы становления личности в романе, раскрытие её авторской интерпретации	
38	Помещик Версиков и его незаконный сын Аркадий Долгорукий – главные участники конфликта «отцов и детей» в романе. Чтение и комментирование диалогов героев, раскрывающих мотивы их поступков	
39	Познание Аркадием себя и других, постижение человеческой природы в ее отношении к Богу. Подготовка связных ответов на вопросы, рассказов о героях романа по плану	
40	Проведение дискуссии по морально-этической проблеме на основе произведения художественной литературы (в соответствии с программой). Совершенствование умений высказывать и аргументированно доказывать свою позицию во время дискуссии	
41– 42	Презентация проектов по творчеству А. Островского, Ф. Тютчева и А. Фета, Ф. Достоевского. Совершенствование умений монологической речи; умений представлять и анализировать результаты совместной работы	
43	Контрольная работа. Написание эссе на морально-нравственную, общественно значимую тему с использованием аргументов и доказательств из произведений художественной литературы. Совершенствование умений письменно высказывать и обосновывать свою точку зрения на заявленную проблему	
44	Итоговое занятие. Обобщение и систематизация материала по теме «Текст как продукт речевой деятельности» (<i>контрольные вопросы и задания</i>). Совершенствование умений диалогической и монологической речи (развёрнутые ответы на вопросы); умений аудирования, чтения вслух и молча	

III. ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ СТИЛИСТИКА. ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ СТИЛИ РУССКОГО ЯЗЫКА

45	Функциональная стилистика как раздел науки о языке. Функциональные стили русского языка. Стили в искусстве и литературе. Совершенствование умений анализировать тексты различных функциональных стилей	
46	По страницам литературных произведений. Л. Толстой. «Война и мир». Личность писателя и его роль в истории русской и мировой литературы. Представление результатов работы в группах	
47	Духовный мир главных героев романа Андрея Болконского, Пьера Безухова, Наташи Ростовой, княжны Марьи и других. Анализ избранных глав, характеристика героев с использованием суждений критиков и литературоведов	
48	Сложность жизненного выбора, поиска смысла жизни. Нравственно-философское осмысление добра и зла, чести и бесчестия. Участие в дискуссии по предложенным вопросам и заданиям проблемного характера	

НЮ	стерство Толстого-романиста: глубина анализа внутреннего мира героев, искусство портретной характеристики, художественной детали, приём контраста в произведении.	
49	Комментирование толстовского метода «диалектики души» (внутренних монологов, портретов и художественных деталей) в раскрытии образов-персонажей	
50	Описания природы и их связь с внешней и внутренней жизнью человека. Представление результатов работы в группах	
51	Разговорный стиль. Сфера употребления и назначение; типичные ситуации речевого общения; стилистические особенности и языковые средства выражения. Жанры разговорного стиля. Совершенствование умений составлять диалоги по заданной коммуникативной ситуации, уместно использовать этикетные формы	
52	Жанр беседы, его разновидности. Совершенствование умений употребления языковых средств в зависимости от вида беседы	
53	Научный стиль. Стилистические особенности и языковые средства выражения. Термины как основной лексический признак научного стиля. Общенаучные и специальные термины. Уместность их употребления. Совершенствование умений анализировать тексты научного стиля, задавать к ним вопросы	
54	Презентация рефератов по изученным темам. Совершенствовать умения составления рефератов по 2–3 источникам, их презентации	
55	Контрольная работа. Написание эссе на морально-нравственную, общественно значимую тему с использованием аргументов и доказательств из произведений художественной литературы. Совершенствование умений письменно высказывать и обосновывать свою точку зрения на заявленную проблему	
56	Официально-деловой стиль. Стилистические особенности и языковые средства выражения. Официально-деловой документ, его форма. Терминология и клише в официально-деловых документах, уместность их употребления. Элементы официально-делового стиля как стилистический приём в произведениях художественной литературы. Совершенствовать умение анализировать официально-деловые документы	
57	Жанры официально-делового стиля: заявление, доверенность, расписка, автобиография, резюме. Совершенствование умений составлять официально-деловые документы различных жанров	
58	Особенности жанра резюме. Составление резюме. Совершенствование умений составлять резюме	
59	Публицистический стиль. Стилистические особенности и языковые средства выражения. Жанры публицистического стиля. Совершенствование умений анализировать тексты публицистического стиля	
60	Жанр публичного выступления, его особенности. Совершенствование умений ставить и реализовывать цели публичного выступления	
61	Выступление с информационным сообщением. Совершенствование умений выступать с информационными сообщениями перед одноклассниками	

63	<p>Художественный стиль, сфера его использования, назначение. Стилевые особенности художественного стиля, использование языковых средств других стилей, возможность интерпретации.</p> <p>Совершенствование умений анализировать и интерпретировать тексты художественного стиля</p>	
64	<p>Основные виды тропов и стилистических фигур, их использование мастерами слова.</p> <p>Изобразительно-выразительные средства как компоненты индивидуального стиля писателя.</p> <p>Совершенствование умений комментирования выразительно-изобразительных средств художественного языка, анализа его роли в создании индивидуального стиля писателя <i>(с помощью учителя)</i></p>	
65	<p>По страницам литературных произведений. А. Чехов. Рассказы. Отрицание автором бездуховной жизни. Мечта о красоте человеческих отношений. Анализ рассказов, характеристика внутренних конфликтов героев</p>	
66	<p>Герои рассказов Чехова. Особенности изображения «маленького человека». Лаконизм повествования, искусство детали. Сатира и юмор. Комментирование роли детали в формировании подтекста рассказов.</p> <p>Оценка суждений критиков о творчестве Чехова</p>	
67	<p>Презентация проектов по творчеству Толстого и Чехова.</p> <p>Совершенствование умений монологической речи; умений представлять и анализировать результаты совместной работы</p>	
68	<p>Итоговое занятие. Обобщение и систематизация материала по теме «Функциональная стилистика. Функциональные стили русского языка» <i>(контрольные вопросы и задания).</i></p> <p>Совершенствование умений диалогической и монологической речи <i>(развёрнутые ответы на вопросы)</i>, умений аудирования, чтения вслух и молча</p>	
69	<p>Контрольная работа. Написание эссе на морально-нравственную, общественно значимую тему с использованием аргументов и доказательств из произведений художественной литературы.</p> <p>Совершенствование умений письменно высказывать и обосновывать свою точку зрения на заявленную проблему</p>	
70	<p>Итоговое занятие. Обобщение и систематизация учебного материала по темам «Язык и речь», «Текст как продукт речевой деятельности», «Функциональная стилистика. Функциональные стили русского языка».</p> <p>Обсуждение и коррекция итогов учебной деятельности.</p> <p>Совершенствование умений оценивать собственную учебную деятельность</p>	

ПЕРЕДПЛАТА-2018

ОБИРАЙТЕ ЗРУЧНИЙ ДЛЯ СЕБЕ СПОСІБ ПЕРЕДПЛАТИ!

ТРАДИЦІЙНИЙ СПОСІБ

ОФОРМЛЕННЯ У БУДЬ-ЯКОМУ
ПОШТОВОМУ ВІДДІЛЕННІ УКРАЇНИ

Передплатний індекс 74426

ЧЕРЕЗ САЙТ ДП «ПРЕСА» WWW.PRESA.UA

ПЕРЕДПЛАТА ОНЛАЙН:
ОСВІТА, ДІТЯЧІ ВИДАННЯ,
ОСВІТА, ПЕДАГОГІКА,
«ВСЕСВІТНЯ ЛІТЕРАТУРА В СУЧАСНІЙ ШКОЛІ»

Передплатний індекс 74426

РЕДАКЦІЙНА ПЕРЕДПЛАТА

НАДІШЛИТЬ ЛИСТ-ЗАЯВУ НА ЕЛЕКТРОННУ ПОШТУ
VSESVITKA@UKR.NET АБО ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ
В РЕДАКЦІЮ ЗА ТЕЛ. (093) 546-1293, (067) 952-3476,
(050) 737-4696

І МИ ОФОРМИМО ПЕРЕДПЛАТУ!
Забезпечуємо доступ і до архівних номерів!

ВІДТЕПЕР «ВСЕСВІТКА» І В ЕЛЕКТРОННОМУ ФОРМАТІ!

ОФОРМЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА ПОРТАЛІ JOURNALS.UA
І ЧИТАЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ ОНЛАЙН
АБО СКАЧУЙТЕ НА МОБІЛЬНІ ПРИСТРОЇ!

* Обрані номери доступні до електронної версії лише в рамках журналу у його зв'язці. Докладніше на www.journals.ua

ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ НА 2018 РІК

Спосіб передплати	На 1 місяць, грн	На 3 місяці, грн	На 6 місяць, грн	На рік, грн
Через «Укрпошту»	50,77	152,31	304,62	558,47
Редакційна передплата	50,77	152,31	304,62	558,47
Електронний формат від JOURNALS.UA			240	440